

Eleki Krónika

XII. évfolyam 11. szám (143. lapszám)

Elek Város közeleti lapja

2008. november 26.

SAJTÓKÖZLEMÉNY Alakul a LEADER mozaik

A dél-alföldi régióban tizennégy LEADER Helyi Akciócsoport láthat hozzá a négy hónap alatt megalkotott vidékfejlesztési stratégiák megvalósításához, a közösségek szélesebb körű szervezéséhez és a fejlesztések összehangolásához. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) keretében 2013-ig 250 milliárd forint fordítható a nem-agrár típusú fejlesztésekre. 2008. szeptember 26-án, a hagyományteremtő szándékkal megrendezett Magyar Vidék Napján hirdette ki az ÚMVP Irányító Hatósága, hogy a helyi vidékfejlesztési stratégiák (HVS) minőségi vizsgálatát követően 96 helyi közösség válhat LEADER Akciócsoporttá.

Ezáltal Magyarország minden jogosult településének önkormányzatai, az ott tevékenykedő vállalkozások és civil szervezetek is részesülhetnek a legsikeresebb európai közösségi kezdeményezés, a LEADER Program forrásaiból. Ami talán ennél is fontosabb, hogy a LEADER-szemlélet, az alulról építkező, a helyiek együttműködésén alapuló, egy irányba mutató térségfejlesztés elve érvényesül az idei évben november 30-ig pályázható jogcímeik – mikro-vállalkozás-fejlesztés, vidéki turizmus, falumegújítás, örökségvédelem – vonatkozásában is: a beérkező támogatási kérelmeket ugyanis az akciócsoportok pontozzák. Mivel az ÚMVP végrehajtása során fontos és felelősségteljes feladatok várnak rájuk, az akciócsoportoknak jogi személyiségű szervezetté kellett alakulniuk. A dél-alföldi régióban 9 egyesület mellett 5 nonprofit kft. jött létre, melyek vezetőit a közösségek maguk választják közgyűlésük útján. A szervezési, koordinációs, tájékoztató és adminisztrációs teendőket az ügynevezett munkaszervezetek látják el gazdasági, marketing, pénzügyi és szociális szakemberekből álló stábjukkal.

A 173 vidéki kistérségben jelen lévő Helyi Vidékfejlesztési Irodák mellett a hamarosan minden akciócsoport mellett felálló munkaszervezetek lesznek azok a pontok, ahová a támogatást igénylők információért, tanácsokért és segítségért fordulhatnak. A program helyi nyitányaként az akciócsoportok által lefedett települések mindegyike két LEADER-táblát kap, me-

lyek azt hirdetik az ott élők és az oda érkezők részére egyaránt: a falu vagy kisváros az európai LEADER-családhoz tartozik.

A táblák ezen felül azt is üzenik, hogy az itteniek hisznek az összefogásban, értékelik térségük adottságait, bíznak saját tehetségükben és amikor a változás szelei fújnak, nem falakat, hanem vitorlákat húznak fel.

Az ÚMVP-ről és a LEADER Programról további információkat a www.umvp.eu oldalon, illetve az akciócsoportok saját honlapjain találhatóak!

Elek város a Hajdúvölgy-Körösmente Leader Akciócsoport tagja. 2008. november 1-jén megalakult az akciócsoport munkaszervezete. Elérhetőségei: Csorvás, Rákóczi u. 17. , Tel: 66/258-035, e-mail: hajduvolgy-korosmente@gmail.com.

**Forrás: www.hvi.hu
Közreadta: Árgyelán Erzsébet**

Átadták a Leader táblákat

2008. november 19-én a csorvási Hérics Szállóban vehette át a Hajdúvölgy-Körösmente térséghez tartozó 16 település a ledaer közösséghez tartozást jelképező város ill. falutáblákat. Az ünnepség Szilágyi Menyhért Hajdúvölgy-Körösmente Térség Fejlesztéséért Közhasznú Egyesület elnökének megnyitó beszédével kezdődött, aki kihirdette a Hajdúvölgy-Körösmente Leader Közösség cím elnyerését, valamint bejelentette a munkaszervezet megalakulását. Ezt követően a táblákat Dr. Molnár Mária Katalin az FVM Vidékfejlesztési, Képzési Szaktanácsadó Intézet Dél-alföldi regionális hálózati koordinátora adta át a települések képviselőiben megjelent polgármestereknek.

A Hajdúvölgy-Körösmente Leader Közösség tagtelepülései a következők: Csorvás, Orosháza, Gyula, Gerendás, Gádos, Tótkomlós, Pusztaföldvár, Nagyszénás, Elek, Kétegyháza, Lökösháza, Csabaszabadi, Csanádapáca, Békéssámsón, Mezőhegyes, Kardoskút.

Árgyelán Erzsébet

Ünnepeltek az óvodások

Kissé hűvös idő fogadta azokat az érdeklődőket, akik kíváncsiak voltak az immár 8. alkalommal megrendezésre kerülő Márton-napi lampionos felvonulásra. November 11-én, éppen Márton napján vonultak a kis óvodások. De ki is volt Szent Márton? 316-ban született a római Pannónia provincia Savaria városában /ma Szombathely/. A középkor legnépszerűbb szentje volt. Ezen a napon a pásztorok vesszőt adtak ajándékba a gazdáknak. Ez volt a Szent Márton vesszeje. Úgy tartották, ahány ága van, annyit malacozik a disznó. Szent Márton lúdja az alábbi legendára utal: Szent Márton, hogy kitérjen a püspökké választása elől, elrejtőzött a ludak óljában. A ludak azonban elárulták Őt a gágogásukkal.

A felebaráti szeretet példaként is emlegették Őt, mert útja során egy hideg téli estén, amikor találkozott egy szegény vácogó koldussal, a köpönyegét szétszakította, és a felét ráterítette a koldusra. A szentre az önzetlen adakozás volt a jellemző. Candesban /Franciaország/ halt meg 397-ben. E kis kitérő után idézzük fel az óvodások ünnepét. Este 5 óra körül feltűntek a kicsi lampionok, olyanok voltak, mint egy-egy apró kis gyertyaláng. Mindhárom óvoda gyermekei részt vettek a rendezvényen. Sok-sok munka: lampionok készítése, /most mindenki lovacska alakú volt/ és az előadott műsor betanítása előzte meg ezt a napot. Mire a gyerekek három irányból odaértek a Reibel Mihály Művelődési Központhoz, zsúfolásig megtelt a nagyterem, a szülőkkal, a nagyobb testvérekkel, a nagyszülőkkal és a meghívott vendégekkel. Először Papp Lászlóné óvodavezető köszöntötte a megjelenteket, méltatta Szent Márton püspök jelentőségét. Az ő köszöntőjét Alb Györgyné óvónő elmondta németül is. Ezután az ötletes libafigurákkal díszített színpadon a gyerekek és az óvó néniké lett

Folytatás a(z)2..oldalon

Folytatás a(z) 1. oldalról (Ünnepeltek...) a terep. Az I.-s Óvoda kalapos bemutatója ritmusos német zene mellett zajlott le. A II.-s Óvoda ovisai körjátékot adtak elő, de megjelent a színpadon Szent Márton is két lúd társaságában. A III.-s Óvoda gyermekei szalag-táncot adtak elő – p a t t o g ó s zenére.

A színpadi produkciókat nagy tapssal jutalmazta a lelkes közönség. A műsor végén a vendégeket megkínálták friss mazsolás kaláccsal, pogácsával, forró teával és kakaóval. Mindenkit kellemesen felmelegített a forró innivaló. A sikeres rendezvényt többen támogatták: Békés Megye Képviselő-testületének Nemzeti és Etnikai, Kisebbségi,

Ifjúsági és Vallásügyi Bizottsága /Bcs./, az eleki Német Kisebbségi Önkormányzat, az Eleki Németek Egyesülete, az Oktatási, -Kulturális és Sportbizottság, a Reibel Mihály Művelődési Központ, az Eleki Lányok-asszonyok Egyesülete,

T u r l a D á v i d n é vállalkozó, TIME Pékség, Sárközi József vállalkozó, a Napközi Otthonos Konyha dolgozói és nem utolsó sorban Gerhard Stengel úr Gyuláról. A rendezők köszönetet mondanak az önzetlen támogatásért. A november 11-i rendezvény jól sikerült, gratulálunk mindenkinek, aki valamilyen formában hozzájárult a lampionos felvonulás sikeréhez.

Nádor Mária

A novemberi testületi ülésről Elfogadták a beszámolókat

A legutóbbi önkormányzati ülést november 3-án tartották. A napirendi pontok tárgyalása előtt Pluhár László, Elek polgármestere röviden szólt a két ülés között történt dolgokról, pl. arról, hogy folytatódik a díszburkolat kiépítése a temetőig. Ezt követően Turóczy András azt vetette fel, hogy a napirendi pontok közé vegyék fel azt is, hogy milyen épületeket adjanak át használatra a megyének középiskolai oktatási célokra, de a viták után erre nem kerülhetett sor, mert a javaslatot a többség nem támogatta. Pluhár László pl. ezt azzal indokolta, hogy azért tették egy héttel későbbre a mostani ülést, hogy előtte megegyezzenek erről a megyével, de ez nem következett be, igaz november 4-én Eleken újból tárgyalni fognak erről, utána majd dönthet erről az önkormányzat.

A lejárt határidejű határozatok ismertetése, illetve a napirendi pontok elfogadása után Árgyelán Györgynek, az eleki Reibel Mihály Művelődési Ház vezetőjének a beszámolója volt a téma /a beszámolókat már korábban minden képviselő írásban megkapta/. Dr. Heim Lajosné, alpolgármester azt kérdezte az intézményvezetőtől, hogy mennyi a rezszi összege, mert ez nem található a beszámolóban. Az igazgató válaszában elmondta, hogy évek óta nem emelték a rezsit, de az egyesületektől nem is szoktak kérni, a pontos összeget bárki meg tudja mondani. Utána a beszámolót egyhangúlag elfogadták. Ezután az Eleki Krónika beszámolója következett. Dr. Heim Lajosné kiemelte, hogy a lapnak voltak jobb és gyengébb számai is. Kevés pénzből nem könnyű újságot csinálni, de az önkormányzatnak ez is sok pénz! Jó, hogy mindenkire ingyen jut el az újság. Kritikaként fogalmazta meg azt, hogy pl. nem írtak arról, hogy a világtalálkozón hét testvérvárosból voltak ven-

dégek, de itt volt a szlovák konzul is. Nem azt sajnálja, hogy az alpolgármesterről nem számoltak be, hanem inkább azt, hogy azokról a "kisemberekről" nem írtak, akik a világtalálkozón dolgoztak. Pelle László arról beszélt, hogy nem könnyű lemérni a tetszést, mert pl. akinek a gyermeke benne van az újságban, annak biztosan tetszik a lap. Arra kérte a képviselőket, fogadják el a beszámolót. Utána Árgyelán György, a Krónika főszerkesztője az elhangzottakra reagált, és megköszönte a hozzászólásokat. Elmondta, hogy tavaly a lap tartott egy fórumot, ahol heten meg is jelentek, az ott felvetetteket be is építették, pl. azért is közölnek eleki alkotóktól verseket, de szeretne évente kiadni! A Krónika interneten is olvasható pdf-formátumban, színesben. Négy év óta a munkatársak ugyanannyi tiszteletdíjat kapnak. Ezek után a képviselők ezt a beszámolót is egyhangúlag elfogadták. Majd ezt követően Pelle László, a Mester György Általános Iskola igazgatója következett, aki elmonta pl. azt, hogy 14 év óta először történt jelentős felújítás az általános iskolában. /Az egykori gimnáziumi épületről van szó./ Utána a képviselők elfogadták az általános iskola beszámolóját és módosított programját is. Ezt követően a nem régen megválasztott óvodavezető, Papp Lászlóné beszámolóját is elfogadták, mint ahogy a Misu Cornélét, a román iskola igazgatóját is. Ez utóbbihoz kapcsolódóan dr. Heim Lajosné fontosnak tartotta elmondani, hogy nagyon kevés gyermek tanul itt, ami a szülők hibája is. Pelle László pedig azt hangoztatta, jó az, hogy az eleki iskolák együtt tudnak dolgozni. Legvégül pedig a belső ellenőrzési tervet fogadták el a képviselők.

Rapajkó Tibor

Akiknek a könyv jó barát...

A Dr. Mester György Általános Iskola alsó tagozatos munkaközössége ismét megrendezte a Szépolvasási Versenyt, 2008. november 13-án csütörtökön délután. A versenyt Bellon Tiborné nyitotta meg. Köszöntötte a zsűri tagjait: Brandt Antalné, Dézsiné Németh Ilonát és Tóth Gábornét, valamint a felkészítő tanítókat, a gyerekeket, majd elmondta a verseny menetét. A nyitó beszéd után Pelle László igazgató úr jó versenyzést kívánt minden kisdíáknak, majd kezdetét vette a verseny. A szoros megmérettetésben az alábbi eredmények születtek:

2.osztály:

1. Kovács Zsófi 2.b, 2. Pilán Gergő 2.b,
3. Hoffmann Marcell 2.b
Felkészítő: Kiss Ildikó tanítónő

3.osztály:

1. Poptylíán Csenge 3.a,
2. Fűr Fanni 3.a,
3. Pelle László és Mazán Nikolett 3.b
Felkészítők: Turla Mihályné és Ökrös Márta tanítónők

4.osztály:

1. Veres Fruzsina 4.a,
2. Lőrincz Balázs 4.b,
3. Zentay Ádám és Szabó Rebecka 4.b
Felkészítő: Bellon Tiborné tanítónő.

Az elért eredményeket Brandt Antalné igazgatóhelyettes hirdette ki. Ő volt a zsűri elnöke. Az olvasás ma már szinte teljesen elmarad a tanulók szabad idejének hasznos eltöltéséből. Pedig egy jó könyv igaz barát, ő nem csap be, nem bánt meg, ott lapul a zsebben, ha utazunk, ha orvosnál ülünk, vagy éppen odahaza vagyunk. Ezért öröm számomra az, hogy még rendeznek szépolvasási versenyt az iskolában, mely verseny előtt a diákok kézbe veszik a könyveket, a jó barátokat.

Nádor Mária

HELYTÖRTÉNET-VERSENY

Származástan – genealógia – helytörténet – családtörténet	Rendőrségi hírek		
<p>Korábban királyi családok, előkelő méltóságok, grófok, bárók, nemesek kutatták családjuk múltját és a kutatás eredményét díszes családfán rögzítették. A kétkezi munkás családoknak erre nem volt lehetőségük. A történelmet, pedig inkább ezek az ősök, a köznapi hősök alakították. A mai digitális világunkban azonban már kitágultak a származástan, a családfa kutatásának a lehetőségei mindenki számára és az emberek világszerte keresik, kutatják családjuk, nemzetségük múltjának a nyomait. Rájöttek arra, hogy a múltunk ismerete iránytű a jövőbe vezető úton. Jó tudni, hogy ez az út honnan és hová vezet. Elek városának mozgalmas múltja és öt népcsoportból álló mai lakóinak színes világa csábító területe a származástan, a helytörténet, a családfakutatás művelői számára. Ezért nem véletlen, hogy az Elek múltjáról szóló írásművek száma már közelít a százhoz. Az „Elek krónikásai” című tanulmány számba veszi és ismerteti az írók neveit és írásait. A kiadvány az eleki postahivatalban, Durst Ferencnél megtalálható. A krónikások írásai ismertetik Elek régi és új lakóinak a sorsfordulóit, küzdelmes életútjukat. Emléket állítanak azoknak az elődöknek, akik Elek földjén küzdöttek, családjaik, közösségük fennmaradásáért és boldogulásáért. Elek krónikásaitól sok érdekességet megtudhatunk. Íme néhány példa:</p> <p>-- Elek határában is találtak rézkori régészeti leleteket, római korabeli pénzerméket, szarmata település nyomait, gepida kerámiatöredéket.</p> <p>-- Attila hun vezér idejében a Maros Elek alatt ömlött a Tiszába. Az eleki származású Radnai Miksa ezért kereste Attila sírját ezen a környéken. Dombegyházán már vélt nyomaira is bukkant. A két folyó meg azóta a mai helyére vándorolt.</p> <p>-- Elek első írásos említése II. András 1232-ben kiadott latin</p>	<p>nyelvű királyi oklevelében található, mely magyarul: „... Craco föld első határa keletről határos Elec földdel...”</p> <p>-- A XV. század közepén Corvin János birtoka, telkes rendszerű magyar jobbágyfaluja volt Elek, ahol felvirágozott az állattenyésztés és a földművelés.</p> <p>-- A XVII. században Elek környezete mocsárvilággá változott. Békés megye elvadult vidékén a lakosság lélekszáma nem érte el a 10 ezret.</p> <p>-- Az 1680-as években krími tatár hordák pusztították a környéket. Kétegyháza rátermett férfi lakóit rabláncra fűzték, a többi lemészárolták. Valószínűleg ekkor vált lakatlanná Elek pusztája is.</p> <p>-- A pozsonyi Országgyűlés 1723-ban elfogadta a Pragmatica Sanctiót, belátva, hogy a török ellen a magyar egyedül nem tud megküzdeni. A másfél évszázados török elnyomás után ettől kezdve az önálló Magyarország 200 évig a Habsburg Birodalom kereteiben létezett.</p> <p>-- Harruckern János György, 800 ezer hold föld birtokosa, 1724-ben frank parasztokat telepített a kihalt eleki pusztájára.</p> <p>-- Ezt a magyar-román és tót falvak gyűrűjébe zárt frank közösséget Fényes Elek az 1840-es állapotokat rögzítő helységnévtárában így jellemezte: „Eleken 382 lakóház van és a lakosság száma 3.090 fő, kik kevés oláh cselédet és házatlan zsellért kivéve, római katolikus németek...általában az eleki lakosok igen vagyonos és fáradhatatlan emberek.”</p> <p>-- A századfordulón az eleki Wittmann János lett az országgyűlési képviselő, szabadelvű majd nemzeti munkáspárti színekben. Mahler György a 48-as Kossuth-párt programját képviselte. Ament Ferenc a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának a programjával jutott a Parlamentbe. Reibel Mihály, eleki plébános, pedig a Keresztény Gazdasági és Szociális</p>	<p>Pártot képviselte 1939-től a háború végéig.</p> <p>-- Eleken 1940-ben 46 személynek volt felsőfokú végzettsége.</p> <p>-- Elek szovjet megszállása 1944. október 24-én, vasárnap délben kezdődött.</p> <p>-- A falu 983 lakóját 1945. január 12-én zsúfolt vagonokban kényszermunkára vitték a Szovjetunióba /malenkij robot/.</p> <p>-- A szövetséges nagyhatalmak döntése alapján 1946 elején 4.400 eleki német származású magyar állampolgárt fosztottak meg vagyontól és elűzve kitelepítették őket Németországba, a háborús bűnösség igaztalan vádjával.</p> <p>-- Az eleki közösség óriási veszteségét a község újratelepítésével próbálták pótolni, többségében Békés megyei magyar, román, szlovák nincstelen paraszttal és a Felvidékről áttelepített magyar családokkal. Az új telepések több vallási felekezethez tartoztak, eltérő volt az anyanyelvük, a nemzetiségük, a világnézetük, a műveltségük, sok volt közöttük a képzetlen, az analfabéta. A betelepítés után a község (kb.) 6.700 lakosából 40% magyar, 20% német, 20% román, 15% szlovák, 5% cigány népcsoport-hoz tartozott. Ez a nagyfokú, másságból eredő konfliktushelyzet sok problémát okozott a közösség vezetőinek. A történelem időmalma azonban mára már felörölte a múlt sérelmeit, kioltotta a gyűlölködés lángját. Az IDŐ a múlt emlékei közé sodorta a történeteket, melyek lassan a feledés homályába tűnnek. Elek mai lakóinak az élete felpezsdült. A faluból – 1996-ban – város lett. Ma öt népcsoport eleki polgárainak a tettei építik a jövőt – egymással összefogva. Ápoljuk múltunk emlékeit és őrizzük meg hagyományait.</p> <p>Zárszó: Időközben megjelent „A fekete halál aratása Elek 1739-ben” c. genealógiai tanulmány, melyet szintén megtalálhatunk.</p> <p style="text-align: right;">Ament Andor</p>	<p>Eleken az elmúlt időszakban egy lakatlan házból tulajdonítottak el ágyneműt, és díszpárnákat, valamint egy másik háztól bozót-vágót. Néhány kerékpárt is vittek el ismeretlen elkövetők, de ezek legtöbbször szabálysértési értéket képviselt, mint az a több száz fa, amit külterületen vágott ki valaki.</p> <p>Ezen cselekmények jórészt megelőzhetőek lennének, ha jobban figyelnénk értékeinkre, illetve a közvetlen lakókörnyezetünkben lakókra és értékeikre. Kérném a lakosságot, hogyha lakatlan házak környékén idegen személyeket látnak gyanúsan viselkedni, jelezzék azt azonnal vagy a tulajdonosnak, de legjobb, ha a rendőrségnek. Ha az erdőterületeken idegeneket látnak fát vágni, azt is jelezzék, hogy meg tudjuk előzni a káreseményeket. A kerékpárokat zárják le és lehetőleg lakatolják valamihez hozzá, ami fixen van rögzítve. Településünkön több alkalommal jelentek meg ún. házaló személyek, de lakossági jelzések alapján minden esetben sikerült ellenőrzés alá vonni őket, és eltanácsolni a környékről. Köszönjük a bejelentéseket és a lakossággal együtt közös sikerünknek könyvelhetjük el, hogy nem történt besurranásos és trükkös lopás városunkban az utóbbi időben. November végéig még tart a fokozott kerékpáros ellenőrzési akcióorozat, de természetesen ennek lejártával is be kell tartani a kerékpárokkal kapcsolatos szabályokat. Egy bő hónap és itt a karácsony, beindulnak a nagybevásárlások, az ajándékbeszerző körutak. Szeretném felhívni a figyelmüket, hogy a nagy tömeg, a gyanútlan és figyelmetlen emberek sokasága vonzza az elkövetőket is, akik ezt szeretnék kihasználni és nem megszolgált jövedelemhez jutni.</p> <p>Figyeljenek oda jobban, hogy értékeikhez ne férjenek hozzá illetéktelenek. A pénztárcákat ne hagyják a kosár, vagy nyitott táská tetején, ne vigyenek egyszerűen nagyobb mennyiségű pénzt magukkal, kerüljék a nagyobb tömeget és lökdösődést, és ne hagyjanak szemmel látható helyen semmit gépjárművekben, illetve kerékpárjuk kosarában. Ezzel megelőzhetik, hogy károsultakká váljanak és így lesz igazán ünnep az ünnep minden becsületes lakos számára.</p> <p style="text-align: right;">Balázs Zsolt</p>

Szabó Katalin Zsófia

Poveste

Egyszer volt, hol volt, az Üveghegyen is túl...
Hiányod. Hogy már nem vagy, elvesztettelek,
mint tövis, mi szúr,

bennem volt minden érintésed és szavad,
akartalak, mert Te voltál az, magad.

Elhagytál, elvesztél, eltűntél,
a köddel szálltál fel, elröpültél...

Nem vagy!

Így van ez, Testvérek, a szerelem ilyen,
dobogás nélkül minden szív élni képtelen.

De inkább fájjon, abból tudom, még élek,
imádkozom.

Míg a síríg repülnek az évek...

Nincsen már, mi szép volt, elmúlt, Vele száll,
és elaludt minden éltető napsugár.

Az emlékek körbetáncolnak már
a szakadó esőben, könnyemmel párt találva
–oktalan építenek–, s vágják a fát.

Vágják alattam s maguk alatt,
mert míg lelkemen dobolnak
koptatják az érzést, koptatják azt.

Néha esténként mégis az illatát érzem,
az emlékek csak kopnak...

S még lehet szeme színét felidézem.

Ő volt, más nem lehetett, egyedül csak Ő,
egy darabja a messzeségnek,

egy darabja szívemnek, az alapkö.

De nem számít már, Ő elment a szabadság jött,
millió halálmadár köröz ágyam fölött.

Kit érdekel?!

Még füstöl az olcsó cigaretta s
füstös disco-k fénye arcomba vág,
oh, oh...néha még hallom a hangját,
ahogy mondta: iubire

vagy: nem takarózok be...

Aztán rögtön hallom magamét: kikészítesz,
bár ne lennél, meghalnál, TE...!

Aztán megöleltem.

S könnyem hullott, mint fákról most a levél,
ősz van; s mint őszi fának marad a gyökér,
úgy pihensz szívemben Te is.

Néha még magam előtt látom testedet...

Hozzad érnék.

S megszólal az ébresztőóra, nem lehet,
a rádió szavai reggelt festenek,
o poveste ce arde durerea mea...

Hallom a műsort.

S már tudom egyszer volt, hol volt,
ahol a kurta farkú malac túr
–reszketni kezd karom–,
egy pillanat s már nincs,
hol volt, hol nem volt...

Közérdekű hirdetés

Kedves Barátunk!

Bizonyára értesült róla a médiából, hogy az elmúlt egy évben országos és orvostörténeti jelentőségű beavatkozásokat hajtottak végre hazánkban. Megtörtént a legelső csecsemő és kisgyermek szívatültetés, és nemrégiben az első gyermekkori műszív beültetés is nagy visszhangot keltett a médiában. A Gyermekélet Alapítvány az egyetlen alapítvány volt amely támogathatta a legelső gyermek szívatültetést, és büszkék vagyunk arra, hogy már fennállásunk első évében majdnem 40 millió forint értékű adománnyal tudtuk támogatni az életveszélyesen beteg gyermekek gyógyításának ügyét. Ilyen mértékű adományra induló alapítvány részéről Magyarországon még sosem volt példa! A gyermek szívatültetéseket végző Gottsegen György kórház Gyermekszív Központja most azzal a kéréssel fordult a Gyermekélet Alapítványhoz, hogy szerezzen be egy TEG5000 típusú véralvadás analizátor készüléket, melynek segítségével gyermekéleteket menthet meg a soron következő beavatkozások során. Tapasztalva mindazt a hitet adó társadalmi összefogást, amely az elmúlt időszakban a Gyermekélet Alapítvány, illetve céljaink felé megnyilvánult, most, karácsony közeledtével, az internet segítségével is felhasználva fordulunk Önhöz. Kérjük, támogassa Ön is, egy mintegy 10 millió forintba kerülő, TEG5000 hemosztázis analizátor készülék beszerzését a gyermek szívatültetéseket végző Gottsegen György Országos

Kardiológiai Intézet Gyermekszív Központja számára, amely berendezés beszerzése és használata a szó szoros értelmében, súlyos, életveszélyesen beteg gyermekek életét fogja megmenteni a következő évek során. A jelenlegi helyzetben minden, még a legkisebb adomány is kulcsfontosságú lehet a műszer beszerzéséhez! Ha többet kíván tudni rólunk, úgy kérjük, használja a fenti menüt, melyeknek segítségével végigbongészheti honlapunk tartalmát, ha közvetlenül támogatni szeretne, úgy pedig kérjük, használja a bal oldali támogatási lehetőségeket Önnek leginkább megfelelő formáját.

Amennyiben úgy ítéli meg, hogy kampányunk célja méltó a támogatásra és másokat is érdekelhet, úgy kérjük, tájékoztassa ismerőseit is a támogatási lehetőségről, hiszen minél több emberhez jut el üzenetünk, annál többet tehetünk a kis betegek gyógyulása érdekében.

Hisszük, hogy a legelső hazai gyermek szívatültetések egyedülálló, országos jelentőségű ügyének támogatásában Ön is partnerünk lesz, és Őszintén valljuk: nincsen nemesebb és nagyobb karácsonyi ajándék, mint egy halálosan beteg gyermek visszaadott élete. Őzientlen segítségében bízva, köszönettel:

Báner Imre

Kuratóriumi elnök

Gyermekélet Alapítvány

Dr. Jakabházy László

Semmelweiss Egyetem

egyetemi tanár Ph.D.

Gyermekélet Alapítvány

Kuratóriumi tag

www.gyermekelet.hu

„Szeretet-közösség”

Szeretnék bemutatni egy eleki céget, mely a volt Polgári Iskola épületében működik. Itt jártam a héten. A neve: KÉZMŰ KHT WINNER GYÁR-EGYSÉG, Elek -- Rehabilitációs Foglalkoztató.

Ahogy beléptem az iskola udvarára, már nem a gyerekek vidám zsvajva fogadott, hanem a csend és a kerékpárok sokasága. Az irodába belépve kedvesen üdvözölt Molnár Attila, aki a foglalkoztató üzemvezetője. Tőle az alábbiakat tudtam meg: Jött egy állami rendelkezés, hogy a foglalkoztatást, ki kell helyezni az intézményekből. / Jelen esetben a szociális otthonról van szó/. Cél az volt, hogy a foglalkoztatottak kerüljenek ki az intézmény falai közül, természetesen azok, akik képesek az ilyen életvitelre. Ehhez az elképzeléshez azonban megfelelő épület is kellett. Így került a kérés a városi képviselő-testület elé. A testületi ülésen Pluhár László polgármester úr és a képviselők állagmegóvással átadták használatra a volt Polgári Iskola alsó részét.

Még 2007. novemberében elkezdték a felújítási munkálatokat az ELEKÉP Kft. dolgozói. Az átalakítás befejeződött, de a telephely-engedélyre még várni kellett, így 2008. február végén kezdődhetett el a tényleges munka. Az új gépeket, asztalokat, hatalmas polcokat és egyéb felszerelési tárgyakat, mind a cég vásárolta meg. Rendkívül sokrétű irodai felszereltséggel is rendelkeznek. Kik is dolgoznak itt? Uniós pályázat útján 29 fő csökkent munkaképességű alkalmazására nyílt lehetőség. Mellettük dolgoznak a szociális otthonból kihozott foglalkoztatottak is.

Teremről-teremre haladva szorgalmas kezek az alábbi műveleteket végzik: Egyik teremben, hatalmas asztal mellett folyik az anyagok szabása, a másikban már az összevarrása. Így készülnek el a kis- és nagypárnák, a különböző paplanok és az ezekre való huzatok. A következő teremben a foglal-

koztatottak készítik a szebbnél-szebb rongyszőnyegeket és a csomos szőnyeget. Ezen kívül ők dolgoznak az előbbi teremben ülők keze alá. A következőben focilabdák összevarrását végzik a dolgozók. Nem könnyű feladat, de a végtermék minőségi munka. Arra törekednek, hogy az anyagot maximálisan kihasználják, így készül még itt cica és kutya paplan is, a házi kedvencek számára. Az elkészült árut elsősorban beföldön értékesítik, de folyamatosan van Románia felé nyitás.

Ahogy végighaladtam a termeken, úgy éreztem, hogy egy nagy családba csöppentem. A levegőben a szeretet illata érződött. Láttam, hogy figyelnek egymásra, tisztelik egymást és mindez a „Főnök”, /ahogy ők nevezik Molnár Attilát/ személyiségéből is ered, aki tudja, hogy beteg emberekről van szó és igyekszik mindenben segíteni a dolgozóit. Hiszen az itt dolgozó embereknek ez a hely kikapcsolódást jelent, eljönnek a megszokott otthoni környezetükből és itt emberi közelségbe kerülnek egymással. Érzik, hogy itt szükség van Rájuk! Jeles Andrást idézve: „Az EMBER nagysága abban rejlik, hogy képes elfogadni EMBER-társát olyanak, amilyen!”

És Ők elfogadják egymást! Miután az üzemvezető végigvezetett a termeken és befejeztük a beszélgetést, kedvem támadt a vásárlásra. Egy téli paplannal és kispárnával tértem haza, remélve, hogy kellemes pihenést nyújtanak majd nekem. Kérem az újság olvasóit, hogy keressék fel Önök is a Kézmű KHT. Eleki Rehabilitációs Foglalkoztatóját és lépjenek meg Szeretteiket egy-egy szép darabbal, ezzel is örömet szerezve az ott dolgozóknak.

Nádor Mária

Októberi Harruckern Krónika

A Krónika fő helyen számol be arról, hogy szeptember 27-én a gyulai Harruckern Esték vendége volt a budapesti cseh centrum igazgatója, Gál Jenő, illetve október 9-én pedig Nemere István, aki eddig több mint 500 könyvet írt! Egész oldalas írást olvashatunk az október 1-jei eleki gólyanapról, illetve egy korábbi motoros találkozóról is. A lapban található még számos érdekesség pl.

az Érték az egészség! című programról, a mezőhegyesi nyílt napról, illetve másokról is. A középiskola eleki telephelyén a következő időpontokban lesznek nyílt napok: november 12-én 9. 00-14. 00 -ig, december 10-én 9. 00-14. 00-ig, illetve 2009. január 14-én 9. 00-14. 00-ig.

Rapajkó Tibor

Egy kevésbé ismert szentről

A gerolzhofeni templom védőszentje Rózsafűzér Királynője és Regiswindis is! Ez utóbbi hazánkban gyakorlatilag ismeretlen, de német földön sem annyira elterjedt. Mivel kevésbé ismert személyről van szó, természetes, hogy felkelti az érdeklődést annál is inkább, mert egyik testvérvárosunkhoz, így valamilyen módon hozzánk is kötődő dologról van szó! Az egyik német lexikon s z e r i n t / www.heiligenlexikon.de/ Regiswindis egy gróf és egy császár leányának leányaként született Lauffenben /Baden-Württemberg/ 832?-ben.

A legendája szerint, amikor Regiswindis hét éves volt, a dajkája bosszúból megfojtotta, és a Neckarba dobta, azonban a meggyilkolt gyermek holtteste nem merült el a vízben, sőt azt az áramlat sem sodorta el. Három nap múlva a hulláját megtalálták, de annak az arca piros volt, és a keze pedig össze volt kulcsolva! /A lauffeni festmény

is ezt ábrázolja./ A temetése nagy érdeklődést váltott ki. 1882 óta a lauffeni temető melletti kápolnában nyugszik. / www.lauffen.de/ Nagyon érdekes, hogy pl. a hazánkba érkező németek nem hozták magukkal a kultuszát, hiszt u d o m á s u n k szerint nincs olyan magyarországi templom, amelynek Regiswindis lenne a védőszentje! Nem tudni, hogy miért alakult ez így, pedig pl. elég csak az egykori magas csecsemő- és gyermekhalandóságra gondolni. Tényként azt is el kell mondanunk, hogy Regiswindis-t 1169 éve "csak" szentként tisztelik, de valójában máig nem kanonizált személyről van szó. Regiswindis különben magyarul békés uralkodót jelent, ünnepnapja pedig július 15-én van. Legalább ezen az egy napon gondoljunk rá, illetve minden kiszolgáltatott helyzetben lévő gyermekre!

Rapajkó Tibor

INGYENES SEGÉLYVONAL
06-80-20-55-20

INTERNETEZZEN A
VÁROSI
MŰVELŐDÉSI
KÖZPONTBAN
BRUTTÓ 120 FT/ÓRA

Városunk sportélete: A testnevelés nem "létszámfüggő" 2. rész

Mottó: „A sport megtanít becsületesen győzni vagy emelt fővel veszíteni. A sport tehát mindenre megtanít.” /Ernest Hemingway /
-Nehéz összeállítani egy csapatot.-mondja beszélgetésünk közben Misu Cornel, az Eleki Román Általános Iskola igazgatója és egyben testnevelés tanára is. - Az emberek úgy gondolják, hogy kevés gyermekkel könnyebb a testnevelés, pedig inkább nagyobb feladatot jelent. Mindehhez tudni kell, hogy az iskolának huszonegy tanulója van. Az igazgató úr elbeszélése alapján, 1994-ben, amikor átvette az iskola irányítását, még hatvanan voltak. -Én a gyermekektől tanultam meg magyarul beszélni, aztán gondolkozni. -vallja. Hiszen előtte Magyarbányai tanított. Az egyetemet 1973-ban végezte el Temesváron.

A jelenlegi létszámot (amihez nyilván hozzátartozik a demográfiai hullámvölgy is) ugyan szomorúnak tartja, de némileg bizakodó is. Battonya példáját említi meg, ahol a határátkelő megnyitásának hatására, nagyobb az érdeklődés a román nyelv iránt (munkalehetőségek, lakásvásárlások stb). Magamban én is arra gondolok, hogy szép időben látni az otflakai templomot, no meg a romániai testvérvárosokra, meg úgy általában az erősödő kapcsolatokra. Visszakanyarodva az iskolához, itt bizonyos tárgyakból (testnevelés, rajz, ének, technika) összevont osztályok vannak alsó és felső tagozatban. Öt lelkes pedagógus (két pályakezdő közülük) végzi a gyermekek oktatását, nevelését. A nyolcadik osztály befeje-

zése után, a gyerekek inkább szakmát tanulnak, hogy a családnak tudjanak segíteni. Régebben még voltak, akik a román gimnáziumba jelentkeztek. Magának az iskolának az "anyagi helyzetéről" annyit lehetne mondani, hogy az intervenció támogatás 27 822 000 forint, a normatív támogatás pedig hét millió forint. Igyekeznek spórolni! A testnevelés órák száma, felsőben heti kettő, a kicsiknél heti három. Sportkörrel is büszkélkedhetnek, ahol felkészülhetnek a versenyekre. Igen, versenyek! Hagyományos, a román iskolák közötti megmérettetés. Focicsoportban a "szükség törvényt bont", lányt tettek a csapatba. Minden évben van Barátságkupa, májusban-júniusban (futbal, kézilabda, röplabda). Farsangi Kupa, foci az ötödik-

hatodik osztályosoknak, és a Ioani Tanasi Kupa a hetedik-nyolcadikosoknak. A Fekete-tenger mellett nyári táborozás is volt, kétegyházi, pusztatollakai és eleki gyermekek részvételével (az eleki iskolából tízen mentek).

Miközben hallgatom, hogy a gyógytornára szorulóknak külön gyakorlatokat iktatna be, közben nézegetem az okleveleket (Lökösházi sportjátékok, Pocsai bajnokság, stb.), a szekrény tetején jutalom-kupákon villan meg a fény, az jut eszembe, hogy amikor Leeuwenhock "feltalálta" a mikroszkópot és, ő vagy más, először nézett meg egy csepp vizet rajta keresztül, lenyűgözve nézhetne, hogy milyen nyüzsgő élet is van benne.

Huszár Gabriella

Gyökerek

Egy németországi /állami támogatású/ projektnek köszönhetően schlewig-holsteini és sepsiszentgyörgyi diákok jártak nem régen Szabadkígyóson, illetve Gyulán. /30 diák és 10 kísérő/ A projekt célja nagyon szép és nemes, hisz különböző kultúrák megismeréséről van szó, és barátságok kialakításáról. Szeptember 29-én a gyökerek volt a téma, aminek a Harruckern Középiskola gyulai könyvtára volt a helyszíne. Ennek a rendezvénynek eleki vonatkozása is van, hisz meghívott vendégként Szilbereisz Józsefné, az eleki Német Egyesület elnökeként beszélt németül a hallgatóságnak Elek múltjáról, illetve válaszolt a kérdésekre is. A továbbiakban a diákok, illetve a tanárok ilyen kérdésekre próbáltak válaszolni:

Mi ismerjük-e gyökereinket? Az eleki németek miért hagyták el őseik földjét? A jelenlévők közül kik és miért mennének külföldre? Nagyon érdekes válaszok hagzottak el. Egy tanárnő elmondta, hogy édesapja

Kelet-Poroszországban született, de a háború alatt el kellett innen menekülnie, de ezekről a későbbiekben sohasem beszélt. Az édesanyja dán származású, így az ő gyökerei is érdekesek. A jelenlévők megtudták azt is, hogy pl. Elekre azért jöttek németek Würzburg környékéről, mert ez a vidék lakatlan volt, és szükség volt képzett munkaerőre. Sokan gondolták azt, hogy külföldre főleg a jobb megélhetés céljából mennének, de volt aki "csak" világot szeretne látni. Nagyon sikeresnek tekinthető az a forma, ahogy ezekről a fontos dolgokról a jelenlévők beszélni tudtak egymásnak, hisz a beszélők a térképen meg is mutatták, hogy hol vannak a gyökereik. A rendezvény moderátora, egy németországi tanár is kiválóan tudott alkalmazkodni a diákokhoz, sőt több székelyföldi diákot keresztneven szólított, illetve néhány magyar szót is beleszólt német nyelvű kérdéseibe.

Akik ott voltak, megértették miért fontos ismerni a gyökereinket. Mindenki számára természetes volt, hogy pl. a különbö-

zőségek miatt is el kell fogadnunk egymást. A mai fiatalok számára biztosan nem könnyű megérteni azt, hogy hasonló rendezvényekre miért nem kerülhetett sor 1990 előtt! Köszönet Kovács Márta tanárnőnek a meghívásért.

Rapajkó Tibor

Horváthné Ibolya Kicsi lány

Szép kis lányom,
édes gyermek,
add hát két kezed,
jó anyád majd segít néked,
e nehéz életben.

Mi az, ami szíved nyomja,
mondd nékem, édesem,
szemed könnyes, kezed remeg,
mondd el hát most énnekem.

Mi az, ami oly nagyon fáj,
súgd, én megértelek.
Tudnod kell, hogy az élet néha igazságtalan,
s nem biztatnak igaz szóval,
de Te menj és ne hagyd magad!

Légy mindig igazmondó,
szeress másokat.
Igaznak és jónak lenni,
nem kis feladat.

A Reibel Mihály Művelődési Központ és a Lökösházi Könyvtár „Szomszédoló”

címmel indít közös programsorozatot., amelynek célja, hogy lehetőséget biztosítson a két település képzőművészeinek a bemutatkozásra.

A program november 25-én indul. Eleken Halászi Gábor lökösházi, lökösházán Csontos Rozália eleki alkotó művei tekinthetők meg. A kiállítás december 15-ig tart. Ezt követően újabb alkotók kapnak lehetőséget pár hétre a bemutatkozásra.

Minden érdeklődőt
szeretettel várunk!

A pletyka...

...kiirthatatlan. Tudták ezt már régen is az "öregek". Vehetjük népi bölceletnek, avagy biológiai ténynek, hogy az apró vagy folyondárszulák (ez a növényhatározós neve a pletykának) "a talajban mélyen húzódó gyöktörzse miatt nehezen pusztítható..."

Az "emberhatározós neve", mármint a pletyka, szinte mindenki által rettegett és paradox módon igen sokak által gyakorolt "tevékenység", annak ellenére, hogy szinte mindenki bele is kerül, ebbe az emberi száj által terjesztett "járvány" hálójába. Védőoltás, ellene nincs! Amint valaki kimondja a pletykát, gyorsabban terjed, mint annak idején a pestis Európában. Szedi áldozatait kisdedtől az aggastyánig korra és nemre való tekintet nélkül. Azzal szokott kezdődni (halkan, szinte fülbe sűgva):

"Hallottad, hogy a ...", a másik varriáció, "Én úgy hallottam, hogy....", de az is gyakori. "Á, én jobban tudom, hiszen ... (ez meg az) mondta, sőt még látta is! Mire a válasz. "Mindig gondoltam, hogy olyan(!) emberkomor bólogatás mellé- hiszen még a szeme sem áll jól! Ezután következnek a pletyka "szakkifejezései", mint a csalt, lopott, iszik, mindig részeg, titokban iszik, veri a feleségét (veri a férjét, ritkább esetben), szeretője van (esetleg több is), félrelép, mind a ketten félrelépnek, K...va, csalt, hazudott, (esetleg ölt is), kitette szegény édesanyját a szemétdombra, nem is beteg csak színleli... a végtelenségig lehetne folytatni a " s z ó t á r t " .

A bibi ott van, hogyha nem igaz a durva pletyka, rágalmazásnak, rossz hírkeltésnek minősül, és ezt (tetszik-nem tetszik) a törvény bünteti. Valami rémlik, hogy a "sötét" középkor-

ban, eltávolították a nyelvét az ilyen néembernek, vagy uraságnak, enyhébb esetben kalodába zárták. Ami még nem fér a fejembe, hogy a pletykásokról is pletykálnak, és itt a kör bezárul! A pletyka gonosz és mocskos. Olyan mint a trágadomb az akol mellett, mindig tesznek hozzá, ha ganajozni kell, és így mindig csak nő, terjeszkedik. Amin végképpen nem tudom hogy sirjak vagy nevessek, hogy a pletykáló emberfia szentül meg van arról győződve, hogy ő maga jó (!) ember, ő rosszat, főleg olyat mint, akiről pont aktuálisan szó van, soha nem csinálna! Néhány ismerősömnek elmondtam morfondírozásomat, miszerint nincsen olyan ember, akiről "záros határidőn belül" valami kis kellemetlen dolgot ki ne lehetne deríteni (hiszen, ha jelentéktelen is, de botlása mindenkinek van). Érdekes volt a reakció. Senki sem mondta azt

"Ugyan mit képzelsz rólam ugyan nem!" Kétféleképpen reagáltak: vagy elgondolkoztak, vagy azt mondták, egyszerűen "I g a z a d v a n . " Szóval szerintem a pletyka, a régi szlogennek megfelelően: "Ől (erkölcsileg, vagy akár fizikailag, mondjuk infarktus), butit (mindenkit, aki mindent elhisz), és nyomorba dönt (hiszen rossz hír keltés)" Jó pletyka nincs! Jó és kellemes hírek vannak és történnek szép és boldog események és képzélek el még dicsérő szavakat is lehet mondani valakiről, vagy valakikről, és van sok olyan ember, aki semmi "egetverő rosszaságot nem csinál".

Ugye közeleg a tél. Gondokkal teli "hátizsákot" cipelnek az emberek. Ne legyen még nagyobb az a teher a rosszindulatú pletykák miatt!

Huszár Gabriella

Nyugdíjas énekkari találkozó

2008. november 8-án immár hatodjára rendezték meg városunkban a Békés Megyei Hagyományörző Nyugdíjas Énekkarok és Népdalkörök Találkozóját. A rendezvénynek, mint

eddig minden évben a Reibel Mihály Művelődési Központ adott otthont. A megye 12 településének nyugdíjas énekkarai képviseltették magukat az egész napos rendezvényen.

A program Dr. Heim Lajosné alpolgármester megnyitó szavaival kezdődött, aki tolmácsolta Pluhár László polgármester üdvözlését és sajnálatát, amiért egyéb hivatalos elfoglaltságok miatt nem vehet részt a rendezvényen. Ezt követően Árgyelán György igazgató

is köszöntötte a megjelenteket, majd felkérte a csoportokat előadásuk bemutatására. A rendezvény egyik színfoltjaként fellépett a romániai Szentanna település Busuioc felnőtt és gyermek néptáncscsoportja is, amelyek fergeteges táncbemutatójukkal hatalmas sikert arattak a közönség körében. A csoport vezetője elmondta még egyik fellépésük alkalmával sem kapta k

ekkora tapsot, és ennyi dicsérő szót. Nagyon meghatotta őket az a szeretet amellyel Eleken fogadták őket. Reméli, hogy ezzel a fellépéssel is sikerült megalapozni a két település között kialakult barátságot. A csoport vezetője elmondta nagyon fontosnak tartják, hogy minél több európai országban ismertté tegyék a román népművészetét, hogy a román népművészetet, hogy a "sötét" középkor-

ezen belül is a színes tánckultúrát, úgy gondolja az ilyen és hasonló külföldi fellépések nagymértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy országukról egy kellemes kép alakuljon ki más tagországokban. A program további részében bemutatót tartott az Elek Táncegyüttes, akik legénytáncukkal ugyancsak osztatlan sikert arattak. A bemutatók végén minden fellépő csoport oklevelet és ajándékserleget vehetett át. Ezt követte az ebéd, amely elfogyasztása után a közönség kérésére a szentannai és az eleki táncscsoport ismét színpadra állt, először külön majd együtt és megpróbálták elsajátítani egymástól néhány tánclepet.

Árgyelán Erzsébet

Mozgáskorlátozottak közgyűlése

2008. november 13-án tartotta éves közgyűlését az Eleki Mozgáskorlátozottak Egyesülete. Az összejövetelen közel 150 eleki tag vett részt. Kecskeméti Mihályné egyesületi elnök köszöntése után Pluhár

László polgármester is üdvözölte a jelenlévőket, majd az egyesület működését illető kérdéseket vitatták meg. A közgyűlésen részt vett Gál Ottó a Mozgáskorlátozottak Dél-alföldi Regionális Egyesületének elnöke, valamint Pelle László az Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság elnöke is.

Árgyelán Erzsébet

Jeles napok decemberben

December régi neve: Bak hava, azután Karácsony hava. A karácsonyi ünnepkör az advent első napjával veszi kezdetét és vízkeresztig tart. Advent: az egyházi év kezdete, a karácsonyi előkészület négy hetes időszaka. A vallási előkészületet a hajnali misék, a roráték jelentik. A régi magyar nyelvben angyali misének is nevezték.

December 3. - Ferenc napja
Köszöntjük őket az alábbi rigmussal:

*„Ferenc napra virradtam,
hamar ide pottyantam,
azt kívánom én néked,
hogy az Isten még sokáig éltesen!”*

December 4. - Borbála napja
Szent Borbála emléknapja, aki Kis-Ázsiában élt. Megkínózták, majd lefejezték a keresztény hitéért. A bányászok, a várak védszentje volt. Borbálanapi hiedelmek: jellemzőek erre a napra a női munkatíllal. Nem szabad varrni, mert bevarrnánk a tyúkok fenekét. Söpörni sem szabad, mert elsőpörnénk a szerencsénket.

December 6. - Szent Miklós napja

Szent Miklós püspök a 4. században élt a kis-ázsiai Myra városában. A pékek, halászok, révészek, vízimolnárok patrónusaként tisztelték. A Mikulás szó csak a 19. század végén került a köznyelvbe. Miklós püspök csodáiról, jótékonyágáról legendák szólnak. Az egyik szerint egy elszegényedett nemes ember a három lányát tisztességtelen életre akarta kényszeríteni. Ezt megtudta Szent Miklós, aranyat kötött egy keszkenőbe és a félig nyitott ablakba betette, így megmentette a három lányt a prostitúciótól. A Miklós-napi ajándékozásnak ma is élnek hagyományai. Miklós püspök /ma Mikulás, vagy Téliapó/ az ünnep előestéjén kíséretével együtt betér olyan házakba, ahol gyerekek

vannak, és ott vizsgáztatja őket, majd tudásuk és viselkedésük szerint megjutalmazza, vagy virgáccsal fenyíti őket. Az időjárással kapcsolatban úgy tartják, hogy ilyenkor már jön a havazás.

December 13. - Luca napja

Szent Luca a legenda szerint keresztény hitéért halt vértanúhalált. A szembetegségben, vakságban szenvedők, a varrónők patrónusa. Luca alakja ketős: egyrészt kapcsolatos a legendabeli Szent Lucával, másrészt egy boszorkányszerű, rontó alakkal. Ez utóbbi kísértészerű jelenség, aki ezen az éjszakán és napon az emberek, állatok kárát okozhatja. Luca napjához sokféle házasságjósító eljárás kapcsolódott. Volt, ahol szemétdombra álltak a lányok és hallgatóztak, ahonnan a kutyaugatást, vagy kakaskukorékolást hallottak, úgy vélték, abból az irányból jön a jövődöbelijük. Máskor cédulákra férfineveket írtak, ezeket gombócokba tették, és úgy tartották, amelyik gombócba rejtett név leghamarabb feljön a víz tetejére, olyan nevű lesz a férjük.

December 21. - Tamás napja

Hitetlen Tamás néven emlegett apostol. A hagyomány szerint Pünkösöd után Jézus külön megjelent neki. Úgy hitték, aki ezen a napon disznót öl, annak minden évben le kell vágnia egyet, mert Tamás különben valamelyik állatát elpusztítja. Karácsony – a keresztény egyház legnagyobb ünnepe, a 4. század óta december 25-én ünneplik Jézus születését. Ez a nap a téli napforduló.

December 24. - Ádám, Éva napja

Ez a nap az adventi időszak utolsó napja. E napon került színre az ún. paradicsomjáték, amely a Bibliai bűnbeesés történetét adta elő dramatikus formában. Nagy jelentőséget tulajdonítottak a karácsonyi asztalnak. Erre, vagy alá helyezett

tárgyak, eszközök különleges jelentőséggel bírtak, a néphagyomány szerint. A legáltalánosabb volt a gabona, valamint a szalma és a széna. A magvak a következő év bő termését biztosították, a szénát és a szalmát karácsony után az állatok alá tették, hogy szaporák, egészségesek legyenek. A karácsonyi asztalra helyezett ételek – a néphit szerint – a család tagjainak az egészségét biztosították. A karácsonyfa-állítás is régi hagyomány, német eredetű szokás. A bécsi udvarban először az arisztokrácia, majd a városi polgárság, a falusi értelmiség, végül a parasztság körében terjedt el. Nálunk 1824-ben először Brunswick Teréz, martonvásári grófnő állított karácsonyfa. Ma már a szeretet ünnepén elterjedt a karácsonyi ajándékozás. Mindenki valamivel meglepi családját, rokonait, szeretteit. Öröközöld adventi koszorút is készítenek, amelyet 4 gyertya díszít. Ezeket egymás után, a négy adventi vasárnap meggyújtják. December 24-én az egész országban, sietnek az emberek az éjféli misére.

December 25. - Karácsony napja, ez a család ünnepe.

Ilyenkor mindenki siet haza, hogy az ünnepet együtt tölthessék. Csak a legszükségesebb munkát végezték el. Tilos volt e napon a kölcsönkérés, kölcsönadás is, mert kivitték volna a házból a szerencsét.

December 26. - Karácsony másnapja – István napja

István az egyház első vértanúja, államalapító királyunk, Szent István névadó szentje. Az egyik legkedveltebb névünnepe. Íme egy István-napi köszöntő:

*„István éljen sokáig!
Pénzben járjon bokáig.
Életének fonala,
sodoródjon hosszúra!”*

Ezen a napon jártak házról-házra a regélők.

December 27. - János napja

János apostol, Zebedeus fia, Jakab apostol fivére. Ő is halász volt. Az elsők között kö-

vette Jézus Krisztust. Ez is kedvelt névünnepe. Régi szokás szerint e napon falvakban és városokban áldomásokat mondanak, bort szentelnek.

December 28. - Aprószentek napja

Heródes király Betlehemben és környékén megöletett minden kisdédet /a fiúkat/, akik Jézussal egy időben születtek. A fiúgyermek megvesszőztetésének szokását a betlehemi kisdédek szenvedéseire vetítik vissza, a lányokét, pedig azzal magyarázzák, hogy Betlehemben a fiúgyermek halt meg, és ezért ilyenkor a lányoknak kell szenvednie.

December 31. - Szilveszter napja, Óév temetése

Szent Szilveszter pápa /314-335/ ünnepe. A polgári év utolsó napja. Este a templomokban óévi hálaadást tartanak. Szilveszterkor a szokások és hiedelmek célja az, hogy biztosítsa a következő esztendőre az emberek egészségét, szerencséjét és a termés bőséget. E nap szokásainál különösen fontos szerepe van a zajkeltésnek. Íme egy óesztendői búcsúztató:

„Uram, im, itt állunk egy évnek sírjánál.

*Hálát adunk ennek utolsó pontjánál,
de ha széjjelnézünk, ó be sokan nincsenek,
kik az év elején mivelünk örültenek.*

*Ők most már alusznak, aludjanak békével,
egy jobb élet újévén velünk ébredjenek fel!”*

Nádor Mária

**INTERNETEEZZEN A
VÁROSI
MŰVELŐDÉSI
KÖZPONTBAN
BRUTTÓ 120 FT/ÓRA**